

KEHTESTATUD
Puhja Kooli direktori
12. oktoobri 2020. a
käskkirjaga nr 1-2/2

PUHJA KOOL

ÕPPEKAVA

ÜLDOSA

SISUKORD

1. KOOLI EESMÄRGID JA VÄÄRTUSED	3
2. KOOLI ÕPPE -JA KASVATUSEESMÄRGID	4
3. ÕPPEKORRALDUS	5
3.1. Õppe- ja kasvatustöö üldkorraldus	5
3.2. Valikainete ja võõrkeelte valik ja vaba tunnimahu kasutamine	6
3.3. Tunnijaotusplaan	6
3.4. Pädevuste kujundamine	7
3.5. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine	10
4. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA	13
5. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED	14
5.1. Õppetöö mitmekesistamine	14
5.2. Õppekava rakendamist toetavad tegevused	15
5.3. Distsantsõppe korraldamine	15
6. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI	15
7. LOOVTÖÖDE KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED JA TEMAATILISED RÕHUASETUSED	17
8. III KOOLIASTMES LÄBIVATEST TEEMADEST LÄHTUVA VÕI ÕPPEAINEID LÕIMIVA LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD	18
8.1. Loovtöö korraldamise ja läbiviimise etapid	18
8.2. Loovtöö sisu	18
8.3. Kaitsmine	19
8.4. Hindamine	19
9. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE JA HINDAMINE	19
9.1. Hindamise eesmärgid	19
9.2. Hindamise alused ja korraldus	20
9.3. Hinnangute ja hinnete süsteem	21
9.4. Kujundav hindamine	22
9.5. Kokkuvõttev hindamine ja järgmisesse klassi üleviimine	23
9.6. Käitumise ja hoolsuse hindamine ja tagasiside andmine	23
9.7. Põhikooli lõpetamine	24
10. ÕPILASTE JUHENDAMISE JA TUGE VAJAVATE ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	24
10.1. Tuge vajavate õpilaste õppetöö korraldus	24
10.2. Meetmed õpilase võimetekohase arengu toetamiseks.	26
10.3. Rakendatava toe liigid	27
11. KARJÄÄRITEENUSE KORRALDAMINE	27

12. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS	28
13. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	29
13.1. Koostöövormid	29
13.2. Õpetaja töö planeerimine	30
14. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	30

1. KOOLI EESMÄRGID JA VÄÄRTUSED

Puhja Kooli peaesmärk on kasvada kooliks, kus õpilased ja õpetajad saavad tulemuslikult õppida ja kus rakendatakse uut õpikäsitust nii, et õpitee kujuneks vastavalt iga õppija vajadusele ja võimetele.

Puhja Kooli väärtused on **austus, õpihuvi, leidlikkus, vastutus ja koostöö**.

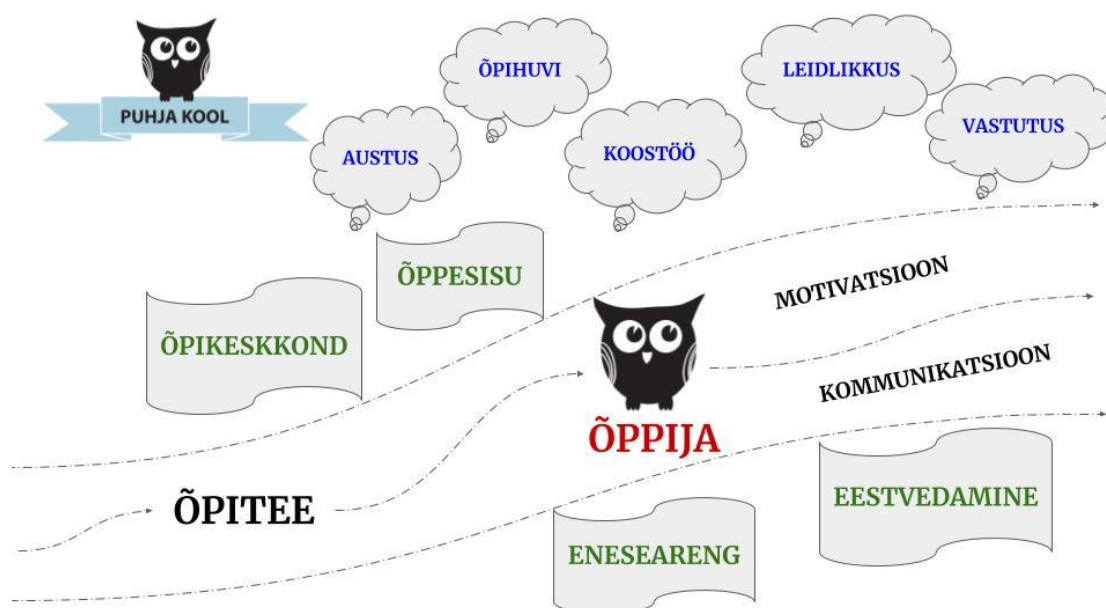
Visioon: Meie koolis saavad targemaks ja õnnelikumaks kõik õppijad.

Missioon: Innovaatiline kool on õppiva kogukonna süda.

Moto: Õppides õnnelikuks!

Vastavalt Puhja Kooli arengukavale 2019-2023 on koolil kolm **arendussuunda**:

1. Iga õppijale sobiv õpitee.
2. Õppijate (õpilased ja õpetajad) motiveeritus.
3. Kooli sise- ja väliskommunikatsioon.

Peame oluliseks, et õppeprotsess ja õppesisu toetaksid enastjuhtiva õppija arengut ning võimestaksid nii õppijat kui ka õpetajat. Õppeprotsesse toetavad tugiprotsessid: professionaalne areng, eestvedamine ja koolielu korraldus ning õpikeskkonna kaasajastamine. Tegevuskavade koostamisel lähtusime põhimõttest, et muutuste õnnestumisele koolis paneb aluse koostöine planeerimine. Õpiringide, juhtkonna, vanemate ja õpilasesinduse koostöös plaanime süsteemselt parendada koolis protsesse koolis, mis võimaldavad õpetajatel ja õpilastel õppida ja õpetada.

Soovime, et meie õpilased oleksid põhikooli lõpetades ettevõtlikud, loovad, vastutusvõimelised ja head probleemilahendajad. Peame oluliseks, et põhikooli lõpetanud noorel on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis. Selleks aitame õpilasel jõuda selgusele oma huvides ja võimetes ning tagame valmisoleku nii õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel kui ka elukestvaks õppeks. Selleks tuleb juurutada nüüdisaegsed pedagoogilised praktikad ja õppida õppeprotsessi nägema tervikuna, kus kõikide osapoolte kommunikatsioon ja ühine eesmärgistamine on kesksed elemendid.

2. KOOLI ÕPPE -JA KASVATUSEESMÄRGID

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel tekivad püsivad muutused teadmistes, oskustes ja/või hoiakutes. Muutused võivad seisneda seniste teadmiste ümbermõtestamises või korrastamises, aga ka oskuste edasiarendamises või täiesti uue teadmise loomises. Õppimisel on oluline õppija kognitiivne aktiivsus – õppija tegeleb aktiivselt teadmiste konstrueerimisega. Seejuures on oluline aktiveerida eelnevad teadmised ning siduda need uutega, et õppija oskaks uut oskust või teadmist rakendada igapäevaelus ja kasutada teistsugustes kontekstides. Õppimiseks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

Õppe- ja kasvatustöö eesmärk on, et õppimine oleks mitmekesine, jõukohane, kuid samas piisavalt pingutust nõudev ning õpioskused ja hindamine toetaksid igakülgset õppija arengut. Loomes oma koolis tingimused ennast juhtiva õppija ja õpetaja kujunemiseks ning selleks rakendame kolme põhimõtet:

- **Konstruktivistlik teadmiskäsitlus** - õppimine on individuaalne, aktiivne, tegevuspõhine ja toimub konkreetse õppija arengu kontekstis.
- **Koostöine õpe** - oluline on iga osaleja ja teiste grupiliikmete õppimise maksimeerimine. Koostöine õpe toob suurema seotuse nii koolis, kogukonnas kui terves ühiskonnas.
- **Autonoomia ja humanistlik organisatsioonikäsitlus** - kooli, õpetaja ja õppija valikuvõimalused ja tegevusvabadus. Autonoomsem tegevusmudel toetab head sisekliimat, osalejate sisemist motivatsiooni ning iseseisvust, on seotud paremate õpitulemuste ja subjektiivse heaoluga.

Joonis. Õpikäsitlus, selle muutumise põhjused, muutumist toetavad tegurid koolikultuuris ning muutuste eesmärgid (Haridus- ja Teadusministeeriumi kodulehekül, 2.09.2020).

Tervist edendava ja liikuma kutsuva koolina peame tähtsaks, et koolis paraneb kõigi õppijate füüsiline, vaimne, sotsiaalne ja emotsionaalne subjektiivne heaolu. Võtame sihiks liikumise

kujunemise koolipäeva ja koolikultuuri loomulikuks osaks ning loome tingimused tervist, õppimist ja koolirõõmu toetavateks liikumisvõimalusteks tundides, vahetundides, huviringides ja kooliteel.

Kooli sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere ja kõik õpilast ümbritsevad inimesed:

- luuakse üksteist arvestavad ja kokkuleppeid austavad suhted;
- luuakse tingimused algatusteks ja koostööks;
- jagatakse õiglaselt otsustusõigus ja vastutus;
- antakse üksteisele positiivset ja kriitilist tagasisidet;
- austatakse üksteise eneseväärikust ning isikupära;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi pingutusi;
- välditakse vägivalda ja kiusamist ning toetatakse üksteist.

Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

Kool lähtub kooli õppe- ja kasvatusesmärke kavandades põhihariduse alusväärtustest (PRÕK § 2); põhikooli sihiseadest (PRÕK § 3) ja visioonidokument "Tark ja tegus Eesti 2035".

3. ÕPPEKORRALDUS

3.1. Õppe- ja kasvatustöö üldkorraldus

Õppeaastas on kolm õppetöö perioodi ja viis vaheaega. Õppeperioodi nimetatakse trimestriks, perioodi pikkus on 12-13 nädalat.

Õppe korraldamisel lähtub kool põhimõttest, mille kohaselt õpilase liikumisel klassist klassi ja ühelt kooliastmest teisele ei ole kooli õppekavast lähtuvaid takistusi. Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat.

Klasside ja rühmade moodustamisel lähtub kool eelkõige õpilastele parima arengukeskkonna loomise põhimõttest.

Koolis kasutatakse õppe korraldamisel järgmisi viise:

- üldõpetus – õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde;
- aineõpetus – õpe, mille puhul õpitakse kõiki õppeaineid kogu õppeaasta vältel;
- perioodõpe – õpe, mille puhul erinevate õppeainete (näiteks valikained) õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas;
- distantsõpe - õpe, mis toimub õpetaja antud juhiste järgi väljaspool kooli. Suhtlus õpetaja ja õpilaste vahel toimub elektrooniliste kanalite kaudu;
- hübriidõpe - õpe, mis toimub vastavalt vajadusele ja olukorrale nii tavaõppe- kui ka distantsõppe vormides paralleelselt.

Erinevates kooliastmetes on õpe korraldatud järgmiselt:

I kooliaste – valdavalt üldõpetus, osaliselt aineõpetus;

II kooliaste – valdavalt aineõpetus, osaliselt perioodõpe;

III kooliaste – valdavalt aineõpetus, osaliselt perioodõpe.

Distants- ja hübriidõpet korraldatakse koolis vajaduspõhiselt.

Kool kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust. Selleks korraldab kool õpet mitmekesistes keskkondades ja vormides: erinevates õppeasutustes, looduses, digikeskkonnas, muuseumides, kultuuriasutustes, noortekeskustes, ettevõtetes jne. Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse üldtööplaanis ja õpetaja töökavas.

I kooliastmes toimub väljaspool kooli ujumise algõpetus.

Pärast koolitunde on I kooliastme õpilastel võimalus jätkata päeva kogupäevakoolis, kus peetakse oluliseks esmaste õpioskuste ja -harjumuste kujundamist. Ettepaneku õpilasele kogupäevakoolis osaleda saab teha klassiõpetaja koostöös lapsevanemaga.

3.2. Valikainete ja võõrkeelte valik ja vaba tunnimahu kasutamine

Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 3. klassist ja B-võõrkeelena vene keelt alates 6. klassist.

Valikaine **pärimuskultuur** raames väärtustatakse Eesti rahvuskultuuri ning teadvustatakse eesti omakultuuri kujunemislugu. Tutvustatakse meie rahvakultuuri olulisemaid aspekte. Teadmine, kes ma olen ning kust tulen, on oluline osa noore inimese minapildi kujunemisel.

Valikainet **ettevõtlikkusõpe** õpetatakse, et protsessi juhtimine, kus teadmiste ja oskuste omandamine toimub ettevõtlikkuse võtmes läbi juhendamise. Õppe keskmeks on väärtust loova mõtlemise arendamine ja enesejuhtimisega seonduvate alapädevuste arendamine.

Valikaine **loodus ja meid ümbritsev keskkond** annab õpilastele õppe kestel teadmised, kogemused ja oskused, mida on tarvis, et toime tulla nii loodus-, kultuuri-, kui majanduskeskkonnas.

Valikaine **loomeõpe** on õpilase loovuse arendamise ja õppima õpetamise tund. Õpilane saab väljendada oma mõtteid ja tundeid piltide, muusika, sõnade ning liikumise eluliste probleemülesannete lahendamise ja praktiliste katsete kaudu. I klass -läbi muusika ja liikumise; II klass - läbi lugemise ja kirjutamise; III klass - läbi matemaatika ja loodusõpetuse.

Valikaine **digiõpe** toimub I-V klassis ning aine eesmärk on toetada õpilaste oskusi ja teadmisi digitehnoloogiate kasutamiseks erinevates valdkondades ja vormides.

Valikaine **informaatika** ainekäsitlus on tavapärast kontsentriiline, varem õpitu juurde tulla igas järgmises kooliastmes uuesti tagasi süvendatult. Põhirõhk on digitehnoloogiate oskuslikul ja eesmärgipärasel kasutamisel erinevate eluliste situatsioonide lahendamisel.

Valikaines **karjääriõpetus** käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilastes valmisolekut tööturul parema rakendatavuse saavutamiseks, iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetus võimaldab ühiskonna inimressurssi tööturul paremal viisil rakendada, viies inimeste oskused ja huvid kokku töö- ja õppimisvõimalustega.

3.3. Tunnijaotusplaan

	I ka	Lisa	1.kl	2.kl	3.kl	II ka	Lisa	4.kl	5.kl	6.kl	III ka	Lisa	7.kl	8.kl	9.kl
Eesti keel	19		6	7	6	11		5	3	3	6		2	2	2
Kirjandus						4			2	2	6		2	2	2
A-võõrkeel	3				3	9	2	4	4	3	9		3	3	3
B-võõrkeel						3				3	9		3	3	3
Matemaatika	10		3	3	4	13	1	4,5	5	4,5	13	1	5	4,5	4,5
Loodusõpetus	3		1	1	1	7		2	2	3	2		2		
Geograafia											5		1	2	2
Bioloogia											5		2	1	2
Keemia											4			2	2
Füüsika											4			2	2
Ajalugu						3			1	2	6		2	2	2
Ühiskonnaõpetus						1				1	2				2
Inimeseõpetus	2			1	1	2			1	1	2		1	1	
Muusikaõpetus	6		2	2	2	4		2	1	1	3		1	1	1
Kunstiõpetus	4,5		1,5	1,5	1,5	3		1	1	1	3		1	1	1
Tööõpetus, tehnoloogiaõpetus	4,5		1,5	1,5	1,5	5		1	2	2	5		2	2	1
Kehaline kasvatus	8		2	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2
Digiõpe		3	1	1	0,5		2	1	1						
Informaatika							1			1		2	1	1	
Loomeõpe		3	1	1	0,5										
Ettevõtlikkusõpe							2,5	1	1	0,5					
Loodus ja meid ümbritsev keskkond		3	1	1	1										
Pärimuskultuur							1,5	0,5	1						
Karjääriõpe												1		0,5	0,5
Kohustuslik (max) norm	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30	90	4	30	32	32

3.4. Pädevuste kujundamine

Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

Pädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös. Need kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses.

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused.

Aineülene pädevus on selline teadmine, oskus ja hoiak, mis on aineülese tähtsusega, st mida õpilane saab kasutada väljaspool mingi konkreetse õppeaine konteksti. Selliseid pädevusi

iseloomustab laiem rakendatavus ning ülekantavus igapäevaelulistesse olukordadesse ja need on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Aineüleste pädevuste omandamine toimub mitmesugustes seostes ja kontekstide (näiteks erinevate õppeainete ning eri liiki õppetegevuste ja õppekeskkondade raames)

Üldpädevused loovad aluse ainevaldkondadepädevuse arenguks.

Üldpädevuste kujundamisel järgitakse koolis astmestikku: *mõttesta* (kooli õppekavas, üldosas) - *analüüsi ja määratle* (meeskonnatööna ja eneseanalüüsina) - *hinda* (kooli õppekavas - valdkonnakavas) - *arenda* (meeskonnatööna ja õpetaja töökavas).

3.4.1. Üldpädevused

Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingu ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

- Erinevaid töövorme kasutades arutletakse õpilastega põhiväärtuste üle.
- Õpetaja ülesanne on õpilastele eakohaselt tundides läbi arutada päevakajalised sündmused või ühiskonnas /maailmas esiplaanil olevad aktuaalsed sündmused. Käsitleda nähtuse/sündmuse erinevaid tahke.
- Koolis keskendutakse loomingu väärtustamisele. Käsitletakse tööde plagieerimise temaatikat praktiliste tegevuste ja näidete kaudu.
- Koolis kujundatakse ilumeelt esteetilise keskkonna kaudu. Tehtavad tööd peavad olema korrektsed ja esteetiliselt vormistatud.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste

inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

- Vastutustunde kujundamine kokkulepete kaudu- kokkulepete sõlmimine ja nendest kinnipidamise jälgimine. Kokkulepete saavutamine tähendab osapoolte ärakuulamist ja teineteisega arvestamist.
- Õppeprotsessi kavandamine peab olema avalik, et kujundada õpilastes demokraatlikku mõtteviisi. Õpilased peavad teadma mida õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas toimub hindamine ning millised on hindamiskriteeriumid. Kõik muutused õppeprotsessis räägitakse õpilastega läbi.
- Õpilasi käsitletakse õppeprotsessis partneritena, õpetajad võtavad neilt õppeperioodide lõpus tagasisidet.
- Õpetaja näitab kehtestatud reeglite osas õpilastele eeskuju.
- Kõikides õppeainetes pööratakse eraldi tähelepanu koostööoskustele meeskonnas töötamisel.

Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

- Kõikides õppeainetes kasutatakse kujundavat hindamist ja selle kaudu õpilase enesehindamist, mille käigus õpilased õpivad määratlema enda tugevaid ja nõrku külgi ning kavandama parendustegevusi.
- Arenguvestlused põhinevad eneseanalüüsil.
- Õpilastele antav tagasiside sisaldab teavet tugevuste ja nõrkuste kohta.

Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

- Funktsionaalse lugemisoskuse (kui ühe olulisema õpipädevuse komponendi) arendamisele keskendutakse kõikides õppeainetes ja kooliastmetes. Kujundatakse õpilastel oskusi leida informatsiooni teatmeteostest ning internetist. Õpikut käsitletak ühe teatmeteosena. Enesekontrolliks õpetatakse kasutama erinevaid abimaterjale ja vahendeid.
- Õpiraskuste esinemisel koostatakse plaan raskuste ületamiseks.
- Õpilane peab saama toetuda omandatud põhioskustele, mis muutuvad vanusega keerulisemaks ja laiapõhjalisemateks.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

- Õpetajad suunavad õpilasi järjekindlalt kasutama erinevaid abivahendeid ja materjale.
- Eraldi pööratakse tähelepanu õpilaste esinemisalaste pädevuste kujundamisele.
- Õpilane saab õpetajapoolset juhendamist esinemiseks ja personaalset tagasisidet.
- Õpilastel kujundatakse oskus anda konstruktiivset kirjalikku ja suulist tagasisidet.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

- Kõikides õppeainetes pööratakse tähelepanu matemaatiliste esitlusviiside kasutamisel oma aines (näiteks diagrammid, ajatelg).
- Kõikides õppeainetes pööratakse tähelepanu õppeaines sisemiste seoste nägemisele ja esiletoomisele erinevate meetoditega (näiteks mõistekaardi meetod).

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.

- Tundides kasutatakse aktiivõppe meetodeid, et end erinevates olukordades proovile panna ja õpitud teadmisi, oskusi rakendada.
- Kavandatakse ainetevahelisi lõiminguplaane ja projektipõhiseid õppemeetodeid, et õpilased saaksid käituda meeskonnana.
- Tunnivälised üritused kavandatakse projektipõhiselt, kaasatakse õpilased ja järgitakse reegleid.
- Õpilaste eestvedamisel ürituste ettevalmistamine ja läbiviimine.
- Õpilaste ettevõtlikkuse toetamine osalemaks programmis “Edu ja tegu”, ettevõtlusalaste teadmiste arendamine mängude kaudu.

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

- Digiõpetuse- ja informaatikatundides toetatakse vajalike baasoskuste arengut nii, et õppetöö virtuaalsetes keskkondades toimuks sama sujuvalt ja eesmärgipäraselt kui tavaklassiruumis.
- Õpitegevused digiõpetuse ja informaatikatundides on lõimitud teiste õppeainete õpieesmärkidega, et teoreetilised teadmised avalduksid praktilistes tegevustes.
- Digitehnoloogia kasutamine on õppetöö loomulik osa ning toetab lisaks digipädevustele ka teiste üldpädevuste omandamist.
- Õpetajad suunavad õpilasi kasutama digitehnoloogiasid nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes (info, suhtlus, sisuloome, turvalisus ja probleemilahendusoskus).

3.5. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivat teemat on:

- Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas

ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

- Keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.
- Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.
- Kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.
- Teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.
- Tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.
- Tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
- Väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires

Läbivate teemade õpe koolis realiseerub:

kus	üldpõhimõte	kuidas	läbiv teema
õppekeskkonna korralduses	Kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke.	tunniplaan tugisüsteemid klassijuhatajatöö keskkonna esteetilisus materiaalne baas digivahendid ja veebikeskkonnad turvanõuded tunnustamissüsteem	teabekeskond tehnoloogia ja innovatsioon väärtused ja kõlblus kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet tervis ja ohutus keskkond ja jätkusuutlik areng elukestev õpe ja karjääri planeerimine

aineõppes	Läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga.	tunniplaanijärgsed tunnid veebipõhine õppevara arengu- või õpimapid õppeprogrammid õppekäigud ainenädalad klassijuhataja tund lõiminguplaanid loovtööd paaris- ja meeskonnas õpetamine tunnivaatlused kogemuste jagamine mentorlus	teabekeskond tehnoloogia ja innovatsioon väärtused ja kõlblus kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet tervis ja ohutus keskkond ja jätkusuutlik areng elukestev õpe ja karjääri planeerimine
kooli projektinädalate, ainenädalate, teemapäevade raames	Projektinädalatel toimub õpe koolis ühest üldteemast lähtuvalt, mida käsitletakse erinevate õppeainete kaudu, lõimides neid omavahel. Projektinädalate eesmärgiks on toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist.	1.septembri aktus lõpuaktus päripäev ettevõtlus- ja karjäärinädal/-päev trimestrilõpu kogunemised juhtkonna mälumäng jõulupidu vabariigi aastapäev kooli sünnipäev kontserdid temaatilised üritused	elukestev õpe ja karjääri planeerimine keskkond ja jätkusuutlik areng kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet väärtused ja kõlblus
valikainete valikul	valikained toetavad läbivate teemade taotlusi	digiõpe informaatika karjääriõpe ettevõtlikkusõpe pärimuskultuur loomeõpe loodus ja meid ümbritsev keskkond valikainetega seotud loovtööd ja üritused	teabekeskond tehnoloogia ja innovatsioon väärtused ja kõlblus kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet tervis ja ohutus keskkond ja jätkusuutlik areng elukestev õpe ja karjääri planeerimine
läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös	Õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona.	lõiminguplaanid õpimapp loovtööd 1.-8.klassis õpilasüritus ainetevahelised- ja ülesed projektid	teabekeskond tehnoloogia ja innovatsioon väärtused ja kõlblus kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet tervis ja ohutus keskkond ja jätkusuutlik areng elukestev õpe ja karjääri planeerimine

koostöös toetavate organisatsioonidega ja huvitegevusega, projektides	Korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälise õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.	TÜ; HARNO Tervis Edendavate koolide võrgustik Liikuma Kutsuva Kooli võrgustik KIK; PRIA; TOL RMK Punane Rist, Kaitseliit Noored Kooli programm Alustavat õpetajat toetav kool, Väärtuspõhine kool Erasmus vabatahtlused	tervis ja ohutus väärtused ja kõlblus teabekeskond tehnoloogia ja innovatsioon

4. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA

Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse (edaspidi õppekavavälise õppimine) arvestamisel kooli õppekava osana on keskseks põhimõtteks lähtumine õpitu sisust ja õpitulemustest.

Õppekavavälise õppimise arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste hariduslikku mobiilsust. Õppekavavälise õppimise arvestamisel loetakse tulemused samaväärseteks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Õppekavavälise õppimise arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest:

- õpilase ja vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta;
- taotluse koostamine ja esitamine direktorile;
- taotluse hindamine;
- direktori otsus.

Õpilast ja vanemat nõustab kooli õppejuht.

Õppekavavälise õppimise hindamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni, mis koosneb pedagoogilisest personalist sh vähemalt kaks õpetajat. Komisjoni ülesanne on selgitada, kas õppekavavälise õppimine on võimaldanud saavutada nõutud õpitulemusi.

Komisjon toetub hindamisel tõendusmaterjalidele, milleks on:

- esmased tõendusmaterjalid (näiteks õpilase kirjalikud tööd),
- teisesed tõendusmaterjalid (näiteks sooritust tõendavad dokumendid).

Tõendusmaterjal võib olla koostatud õpimapina.

5. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

5.1. Õppetöö mitmekesistamine

Õppetöö mitmekesistamine toimub lisaks igapäevastes õppetundides kasutatavale erinevatele õppemeetoditele ka läbi projektide. Olulisel kohal projektide läbiviimisel on meeskonnatöö, mille aluseks on efektiivne koostöö.

Ainealased ja -ülesed projektid aitavad kujundada õppijat, kes on:

- õppeprotsessis aktiivne;
- algatusvõimeline ja ettevõtlik;
- seab endale eesmärged ning vastutab nende täitmise eest;
- kogeb õpiedu;
- teab ja arendab oma andeid läbi mitmekülgsete õpitegevuste;
- oskab rakendada ajaplaneerimise meetodeid;
- on suuteline eneserefleksiooniks ning õppimisel ette tulevate takistuste ületamiseks;
- osaleb hindamisprotsessis.

Projektid võimaldavad:

- arendada, mõtestada, analüüsida, hinnata üldpädevusi;
- arendada meeskonnatöö oskusi;
- projektitegevust ja õppeainete lõimimist;
- mitmekesistada õppetegevusi;
- rakendada väljundipõhist õpet ja õppimist toetavat hindamist;
- kaasata aktiivsesse õppeprotsessi õpilasi, vanemaid ja koostööpartnereid;
- kasutada teadlikult ja sihipäraselt digivahendeid;
- toetavad e-õppe päevade läbiviimist.

Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse vastava aine tundi. Kui käik kestab kauem, kui etteantud ainetund, siis kasutatakse eelistatult põhikoolis trimestri viimast nädalat ja õppeaasta lõpupäevi. Vajadusel võib kooskõlastatult kooli juhtkonnaga kasutada õppekäikudeks ja ekskursioonideks lisaks teisi aegu trimestri sees.

Projekt on ühekordse, tähtajalise, piiratud ressurssidega ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav töö.

Ettepanekuid ülekoolliste, koolidevaheliste ja rahvusvaheliste projektide koostamiseks ja läbiviimiseks või nendes osalemises võivad teha kõik kooli töötajad või kooliga seotud huvigrupid.

Kõikidel projektidel on kindlaks määratud projektijuht, kelle ülesanne on koostöös projektirühmaga ja lähtuvalt üldpädevustest määratleda projekti eesmärgid.

5.2. Õppekava rakendamist toetavad tegevused

Koolis on õpilase individuaalse arengu tagamiseks loodud õppekava täitmist toetavad huviringid. Õpilaste võimetega arvestades suunatakse õpilasi mitmesugustesse huviringidesse, mis võimaldavad neil arendada nende tugevaid külgi. Huviringide tegevust koordineerib kooli loovjuht.

Koolis õpetatakse koorilaulu ja tegutseb muusikaklass. On loodud erinevad kooriliigid, laulu- ja esinemisoskust arendatakse lauluringis.

Eraldi tähelepanu all on koolis töö andekatega, mida rakendatakse läbi mitmete väljundite: ainejuhendamised, teaduskooli kursused, aineringid, kooli esindamine.

Õppekava efektiivseks täitmiseks tehakse koostööd erinevate partneritega – nii koolisiselt kui ka väljaspool kooli.

Kooli koostööpartneriteks on Tartu Ülikool (TÜ), Haridus- ja Noorteamet (HARNO), SA Keskkonnainvesteeringute keskus (KIK), Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK), Tartu ja Tartumaa muuseumid ja teadusasutused (AHHAA), Tartumaa Omavalitsuste Liit (TOL), TÜ Liikumislabor, Töötukassa, Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA), kutseõppeasutused, erinevad vabäühendused. Oluline on koostöö MTÜ-ga Alustavat Õpetajat Toetav Kool, Noored Kooli programmiga.

Lisaks teeme koostööd ka teiste koolidega Eestis ja väljaspool. Kogukond on kaasatud kooli õppetegevusse (karjääripäev, loovtööd, klassiväline tegevus, traditsioonilised üritused, projektipäevad jne).

5.3. Distsantsõppe korraldamine

Kool korraldab täielikku või osalist distantsõpet vajaduspõhiselt (näiteks õppepäevad, õppenädalad). Vajaduspõhisuse otsustamisel lähtutakse kooli töökorraldusest ja riiklikest suunistest. Distsantsõpe toimub õpetaja antud juhiste järgi väljaspool kooli. Suhtlus õpetaja ja õpilaste vahel ning õppeülesannete jagamine toimub elektrooniliste kanalite kaudu (elektroonilises õppeinfosüsteemis ja *Google for Education* suhtlusrakendused).

Koolis lepatakse kokku distantsõppe töökorraldus, õpitulemuste saavutamise tagasisidestamise põhimõtted ja distantsõppe jooksul kasutatavate õpikeskkondade loetelu. Töökorraldusest teavitatakse õpilasi ja vanemaid vahetult distantsõppe rakendumise eel.

6. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI

Vastavalt „Liiklusseadusele“ on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Kooli rolliks on vastavalt „Liiklusseadusele“ viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.

Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 27.10.2011. a määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“.

Määruses „Laste liikluskasvatuse kord“ on esitatud liikluskasvatuse sisu kooliastmeti:

- põhikooli I astmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast;
- põhikooli II ja III astmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

Maanteeamet soovib liikluskasvatuse teemade kaudu kujundada alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastme lõpuks õpilane:

- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhile kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile)
- on läbinud jalgratturi koolituse;
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitlete kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab, kuidas ohtu vältida.

III kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;

- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liicluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusosalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusosalast olukorda teiste riikidega.

Koolivälised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

Kooli õppekavas määratakse kooliastmeti kindlaks liikluskasvatuse teemad, mis tulenevad riikliku õppekava läbivast teemast „Tervis ja ohutus”. Klassi- ja aineõpetajad määravad liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides. Väljaspool õppetundi toimuvad liikluskasvatust toetavad tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis ja nende läbiviimise eest vastutab kooli juhtkond. Liikluskasvatust koolis toetab 3.- 4. klassi liiklusring.

7. LOOVTÖÖDE KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED JA TEMAATILISED RÕHUASETUSED

Puhja Kooli õpilased koostavad I ja II kooliastmes loovtöö, mis lähtub õppekavast ning annab võimaluse õppeainete lõimimiseks ja üldpädevuste kujundamiseks.

Loovtöö eesmärk on:

- pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust;
- toetada õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- toetada õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- toetada õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- arendada üldpädevuste kujunemist;
- toetada õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

Õpilased valivad loovtöö teema ja vormi koostöös aineõpetajaga. Tööd võib teostada nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtööd esitletakse kooliperele (klassi- ja/või kooliastmepõhiselt).

I kooliastmes valmib loovtööd valikaines “Loomeõpe”:

I klassis seos muusikaga (pilli meisterdamine, muusikapala, laul, vms)

II klassis seos eesti keelega (jutuke, näidend, luuletus, õpimapp, vms)

III klassis seos matemaatikaga (õpimapp, praktiline ülesanne, vms)

II kooliastmes valmib loovtöö valikainetes:

IV klass - digiõpetus

V klass - pärimuskultuur

VI klass - ettevõtlikkus

VII klassis koostab õpilane referaadi informaatika tunni raames. Koostöös teiste aineõpetajatega pakub informaatikaõpetaja välja konkreetse õppeaasta teemavaldkonna referaadi koostamiseks (lõimitud õpe mitme aine vahel).

I-VII klassis koostatud loovtööd toetavad loovtöö valmimist ja kaitsmist 8. klassis.

8. III KOOLIASTMES LÄBIVATEST TEEMADEST LÄHTUVA VÕI ÕPPEAINEID LÕIMIVA LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

Põhikooli lõpetamiseks tuleb õpilastel kolmandas kooliastmes (8.klassis) sooritada loovtöö, mille teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.

Loovtöö lähtub õppekava läbivatest teemadest või lõimib õppeaineid.

Loovtööl võib olla erinev vorm: uurimus, projekt, kunstitöö, näidend, poster, film, esitus, muusikateos, õpilasnäitus, demonstratsioon, ürituse korraldamine ja läbiviimine vms.

Tööd võib teostada nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Kollektiivselt teostatud loovtööde puhul peab rühma iga liikme panus olema selgelt tõendatud ja nähtav igas töö etapis. Kollektiivse töö puhul esitab teoreetilise osa iga õpilane eraldi.

Üldjuhul valivad õpilased 8. klassi esimese kuu jooksul sobiva loovtöö teema omal valikul või kooli kõikide aineõpetajate poolt esitatud teemade seast ja planeerivad koostöös õpetajaga detailsema tegevuste ajakava. Loovtöö kaitsmine toimub üldjuhul 8. klassis, mai alguses.

Loovtöö juhendaja võib olla ka väljastpoolt kooli. Kui teema hõlmab ainetevahelist lõimingut, siis võib tööl olla vajadusel ka mitu juhendajat.

Hindamiskomisjoni kuuluvad kooli juhtkonna liikmed ja 8. klassi klassijuhataja. Hindamiskomisjoni tööd juhivad esimees.

Loovtööde juhendajad ja hindamiskomisjoni kinnitab kooli direktor.

Loovtöö lõpptulemusena valmib igal õpilasel kirjalik töö, mille koostamisel järgitakse [Puhja Kooli loovtööde tulemuste vormistamise juhendit](#).

8.1. Loovtöö korraldamise ja läbiviimise etapid

- loovtöö korraldamine;
- loovtöö teema valimine;
- õpilaste juhendamine;
- loovtöö kirjalik vormistamine;
- loovtöö kaitsmine;
- loovtöö hindamine.

8.2. Loovtöö sisu

- Sissejuhatus sisaldab teema valiku põhjendust, töö eesmärki ning selle saavutamise teid ja võtteid. Sissejuhatus maht on 0,5 – 1 lehekülge.
- Põhiosa peab sisaldama loovtöö seletust või selle analüüsi ning uuringu tulemusi. Siin antakse selgitused sissejuhatuses tõstatatud eesmärkidele. Põhiosa annab ülevaate loovtööna valminud eseme(te), töövõtete ning materjalide ajaloolisest taustast, kirjeldatakse töö valmimise protsessi, kasutatud materjale, töövahendeid ja -meetodeid. Selles osas on kollektiivselt tehtud loovtöö puhul ka iga õpilase töö eri etapi osaluse kirjeldus. Põhiosa jagatakse vajadusel peatükkideks ja alapeatükkideks. Igale peatükile pannakse sisu kajastav pealkiri. Põhiosa maht on 2 – 5 lehekülge.
- Kokkuvõtte sisaldab hinnangut tehtud tööle ja seda, mida töö valmimise käigus õpiti. Lisaks võib lühidalt kirjeldada tekkinud ja edaspidist uurimist vajavaid probleeme. Kokkuvõtte maht on 0,5 – 1 lehekülge.

- Lisad on tööd täiendav või illustreeriv materjal (küsitluslehed, protokollid, joonised, tabelid, diagrammid, fotod, noodid, esitluste materjalid jne).

8.3. Kaitsmine

Loovtöö kaitsmisele pääseb õpilane, kui ta on teinud ära oma loovtöö ja esitanud määratud ajaks juhendajale ja hindamiskomisjonile oma loovtöö raporti või on teinud ära loovtöö praktilise osa esitlemise (nt näidendi korral) ning esitanud etteantud tähtajaks juhendajale ja hindamiskomisjonile loovtöö kirjaliku rapordi. Loovtöö praktilise osa esitlemine võib toimuda töö kirjaliku rapordi kaitsmisest erineval ajal (näiteks mõne kooli ürituse või ainenädala raames) nii koolis kui väljaspool kooli. Kaitsmist on soovitatav näitlikustada kas stendiettekande, multimeedia, audiovisuaalsete jm vahenditega. Loovtöö kaitsmisel õpilane:

- selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- tutvustab kasutatud meeto(dit)deid (kollektiivselt tehtud töö puhul ka iga õpilase panuse kirjeldus);
- esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti. Loovtööd kaitseb õpilane suulise ettekandena mitte üle 10 minuti, millele järgneb kuni 5-minutiline diskussioon. Kollektiivse töö puhul osalevad esitlemisel kõik õpilased.

8.4. Hindamine

Hinnang antakse loovtöö

sisule:

- töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus;
- terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus;
- kunsttöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust;
- muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust.

protsessile:

- õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimist, kokkulepetest kinnipidamist, ideede rohkust.

vormistamisele:

- teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine;
- viitamine.

kaitsmisele:

- esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.

Kui loovtöö ja selle kaitsmine hinnatakse hindega „mittearvestatud“, siis antakse õpilasele samal õppeaastal võimalus töö täiendamiseks ja selle uuesti esitlemiseks. Hindamiskomisjon annab loovtöö kaitsjatele tagasisidet töö õnnestumise kohta ja vajadusel soovitusi.

9. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE JA HINDAMINE

9.1. Hindamise eesmärgid

Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist;

- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda tagasisidet õpilase õpitulemuste ja arengu kohta;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks;
- suunata õpilast edasise haridustee valikul.

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid;
- arendada õpilase eneseanalüüsi oskust.

Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse, oma hinnete ja hinnangute andmise põhimõtete ning käitumise ja hoolsuse kohta.

9.2. Hindamise alused ja korraldus

9.2.1. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine, mis on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.

9.2.2. Hindamine lähtub õpiväljundite põhjal loodud hindamiskriteeriumitest. Hindamiskriteeriumid on täpsed kirjeldused selle kohta, millised teadmised, oskused ja hoiakud, mis tasemel ja ulatuses peavad õpilasel olema hinde/hinnangu saamiseks omandatud.

9.2.3. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

9.2.4. Hindamisel rakendatakse eristavat hindamist (numbriline hindamine) ja mitteeristavat (arvestatud, mittearvestatud) hindamist ning kirjeldavat sõnalist hindamist (hinnangud).

9.2.5. Õppeperioodi (trimester) alguses teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende kontrollimise orienteeruva aja ja vormi ning hindamismeetodid ja -kriteeriumid õppeinfosüsteemi vahendusel. Hindamismeetodid viitavad viisile, kuidas õpiväljundite saavutamist hinnatakse (kirjalik või suuline vastus, projektitöö, esitlus jne).

9.2.6. I kooliastmes (I-III klassis) kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kõigis õppeainetes ainult suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid.

9.2.7. Eristavat hindamist kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel IV-VIII klassis põhiainetes (eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus, võõrkeel, ajalugu) ning IX klassis kõikides õppeainetes. Eristaval hindamisel kasutatakse viieastmelist skaalat, kus hinne „5“ on „väga hea“, „4“ – „hea“, „3“ – „rahuldav“, „2“ – „puudulik“ ja „1“ – „nõrk“.

9.2.8. Mitteeristavat (arvestatud, mittearvestatud) hindamist kasutatakse IV-VIII klassis õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel järgmistes õppeainetes: kehaline kasvatus, muusikaõpetus, inimeseõpetus, kunst, tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus ning valikainetes (loomeõpe, pärimuskultuur, ettevõtlikkusõpe, digiõpe). Mitteeristaval hindamisel kasutatakse kaheastmelist tähtskaalat, kus „A“ on „arvestatud“/ ja „MA“ on „mittearvestatud“.

9.2.9. Oskusainetes, mis eeldavad erivõimel põhinevaid oskusi (kehaline kasvatus, muusika, kunst, tööõpetus), arvestatakse hindamisel ka õpilaste püüdlikkust, suhtumist õppeainesse ja teoreetilisi teadmisi ning õpilase individuaalset arengut.

9.2.10. Õpilastel, kellele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

9.2.11. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hindame kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegaga "nõrk" või "mittearvestatud".

9.2.12. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud mittearvestatuks, hindegaga „puudulik”/„nõrk“ või on hinne/hinnang jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus õpetajaga kokkulepitud aja jooksul järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järeltööd saab sooritada tingimusel, et õpilane osaleb konsultatsioonitundides, kui õpetaja ei ole teinud teistsugust ettepanekut.

9.3.13. Trimestri või ulatuslikuma teema õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega. Kooskõlastamise hõlbustamiseks kasutavad aineõpetajad kontrolltööde planeerimist õppeinfosüsteemis.

9.3.14. Õppenädalas võib läbi viia kuni kolm kontrolltööd. Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö. Kontrolltöö toimumise ajast teatatakse õpilastele vähemalt viis õppepäeva enne kontrolltöö toimumist.

9.3.15. Kui õpilane puudus hindelise töö ajal koolist, tehakse õppeinfosüsteemi vastav märge „T“(tegemata), mis viitab võlgnevusele. Õpilasel on kohustus võlgnevused likvideerida vastavalt järeltööde tegemise tingimustele. Kui võlgnevuse likvideerimiseks ettenähtud aja jooksul ei ole võlgnevust likvideeritud, asendatakse märge "T" hindegaga "nõrk" või märkega "mittearvestatud".

9.3. Hinnangute ja hinnete süsteem

9.3.1. I-III klassis kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kõigis õppeainetes suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes.

9.3.2. Ainetes, kus hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi eristavalt, kasutatakse viieastmelist skaalat:

- Hindega „5“ („väga hea“) hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga „5“, kui õpilane on saanud 90 – 100 % maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- Hindega „4“ („hea“) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga „4“, kui õpilane on saanud 75-89 % maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- Hindega „3“ („rahuldav“) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga „3“, kui õpilane on saanud 50–74 % maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- Hindega „2“ („puudulik“) hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga „2“, kui õpilane on saanud 20–49 % maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

- Hindega „1“ (“nõrk“) hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „1“, kui õpilane on saanud 0 – 19 % maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

9.3.3. Mitteeristava hindamise puhul määratakse õpetaja poolt aines olulised piisavad õpitulemused, millele sooritamise korral väljendatakse tulemust hindega:

- A „arvestatud“ – õpilane on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid;
- MA „mittearvestatud“ – õpilane ei ole täitnud tema õppele seatud eesmärke ega omandanud taotletavaid õpitulemusi piisaval tasemel.

9.3.4. Lõpueksamid ja tasemetööd hinnatakse vastavalt kaasasolevale hindamisjuhendile.

9.4. Kujundav hindamine

9.4.1. Puhja Koolis kasutatakse kujundavat hindamist kõigis õppeainetes ja kooliastmetes vajalike õpitulemuste saavutamise toetamisel ja tagasisidestamisel.

9.4.2. Kujundava hindamisena mõistetakse õppeprotsessis toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

9.4.3. Kujundava hindamise tulemust väljendatakse suulise või kirjaliku sõnalise hinnanguga, mis kirjeldab õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes. Hinnangute puhul määratakse tase, millele vastaval või mida ületaval õpiväljundite saavutamisel hinnatakse tulemus.

9.4.4. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta. Õpilane kaasatakse õppeprotsessi erinevatesse etappidesse (sh hindamisse), et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

9.4.5. Kujundava hindamise protsessi klassiruumis juhivad õpetaja. Ta jagab õpieesmärke oma õpilastega, kuulab õpilasi õppeprotsessi käigus, teab nende tugevusi ja nõrkusi, õpetab hindamismudelite abil õpilastele enesehindamist, annab efektiivset tagasisidet, küsib küsimusi, et suunata õpilasi mõtlema, toetab õpilaste eneseregulatsiooni ja kasutab kujundavast hindamisest saadud informatsiooni oma töö planeerimisel.

9.4.6. Kujundava hindamise üheks olulisemaks komponendiks on arenguestlus.

9.4.7. Arenguestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele ning õpilase käitumisele ja hoolsusele. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine ja -analüüs.

9.5. Kokkuvõttev hindamine ja järgmisesse klassi üleviimine

9.5.1. Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ning nende hinnete koondamine aastahinneteks. Kokkuvõttev hinne ei ole õppeperioodi jooksul saadud hinnete aritmeetiline keskmine.

9.5.2. Sõnaliste kirjeldustega hinnatavate õppeainete puhul määratakse tase, millele vastaval või mida ületaval õpiväljundite saavutamisel hinnatakse.

9.5.3. I-III klassi õpilased saavad õppeaasta lõpus kooli poolt välja töötatud hinnangupõhise tunnistuse.

9.5.4. Mitteeristaval hindamisel märgitakse tulemus sõnaga „arvestatud” ning millest madalamal tasemel tulemus hinnatakse ebapiisavaks sõnaga „mittearvestatud”.

9.5.5. Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, arvestatakse aastahinde väljapanekul, et õpilase vastaval trimestril omandatud teadmised ja oskused vastavad hindele „nõrk”.

9.5.6. Õpilasele, kelle trimestrihinne on „nõrk“/„puudulik” või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava, individuaalne õpiabiplaan või määratakse mõni muu tugisüsteem vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

9.5.7. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „nõrk“/„puudulik” või „mittearvestatud”.

9.5.8. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

9.5.9. Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisesse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisesse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „nõrk“/„puudulik” või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses tuuakse esile kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

9.5.10. IX klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

9.6. Käitumise ja hoolsuse hindamine ja tagasiside andmine

9.6.1. Käitumise ja hoolsuse hindamine lähtub kooli õppekava ja kodukorra nõuetest ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimisest. Käitumist ja hoolsust hinnatakse jooksvalt kujundava hindamise põhimõttel, mille käigus saab õpilane jooksvalt suulist tagasisidet ja kirjalikku tagasisidet elektroonilises õppeinfosüsteemis.

9.6.2 Kaks korda õppeaastas annab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega kokkuvõtvat kirjalikku tagasisidet lapse hoolsuse ja käitumise kohta elektroonilises õppekeskkonnas ja tunnistusel.

9.6.3. Arenguestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused).

9.7. Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad» ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega kohustuslikud põhikooli lõpueksamid. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel.

10. ÕPILASTE JUHENDAMISE JA TUGE VAJAVATE ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

10.1. Tuge vajavate õpilaste õppetöö korraldus

10.1.1. Tuge vajav õpilane

Tuge vajav õpilane on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.

10.1.2. Tugiteenuste määramine

Puhja Kooli põhimääruses sätestatu kohaselt on koolis võimalused rakendada tuge vajavatele õpilastele õppe paremaks korraldamiseks erinevaid rühmi ja klasse, õpiabi logopeedi ja eripedagoogi juures, õpiabi aineõpetaja juures, abiõpetajat klassiruumis ja sotsiaalpedagoogi teenuseid. Logopeedi ja/või eripedagoogi tugi määratakse ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega õpilasele, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele, õpetuse diferentseerimisele ja individualiseerimisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või kes vajab abi õpioskuste- ja harjumuste kujunemisel või kellele kooliväline nõustamismeeskond on andnud vastava soovitusel.

Direktor on määranud tuge vajavate õpilaste õppe koordineerija (edaspidi tugiõppe koordineerija), kelle ülesandeks on tuge vajavate õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate, õpetajate, lapsevanemate ja kooliväliste spetsialistide vahel.

Tugiõppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat sekkumisvajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

10.1.3. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart

Õpilase toetamise vajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse tuge vajava õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (ÕIK) koostamise ja täitmise eest vastutavad tugiõppe koordineerija ja klassijuhataja.

10.1.4. Tugiteenuste korraldamine

Sõltuvalt õpilase toetamise vajadusest võidakse teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilane ja õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, koostatakse muudatuste rakendamiseks individuaalne õppekava.

Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, rakendatakse individuaalset õppekava koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel lapsevanema avalduse alusel ning iga õpilase puhul teda enim toetavate meetoditega. Erandjuhul võib süvendatult meetmeid rakendada ka õpilasele, kellel on uuringud pooleli ja riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutamine ei ole jõukohane.

Ühele õpilasele keskendatud õppe puhul võib muuta tunnijaotusplaani ning vähendada või asendada õpitulemusi võrreldes „Põhikooli riiklikus õppekavas“ sätestatud taotletavate õpitulemustega ning vähendada õppekoormust, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas.

Kui õpilase toetamise vajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu. Ainetundides arvestatakse õpilase andekusega ja antakse talle diferentseeritud ülesandeid tulenevalt tema võimekusest. Aineõpetaja valmistab konkreetses aines andeka või eduka õpilase ette ja suunab teda osa võtma aineolümpiaadidest.

Kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane, võidakse õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada «Eesti keel teise keelena» ainekava alusel.

Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võidakse lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.

Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.

Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitused.

Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab tugiõppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme

rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või koolivälise nõustamismeeskonna poole pöördumise soovitamine. Tuge vajavate õpilaste õppe toetamiseks võidakse kasutada vaba tunniressurssi.

10.2. Meetmed õpilase võimetekohase arengu toetamiseks.

I TASAND - märkamine:

- õpiabi ainetunnis,
- ainealased konsultatsioonitunnid,
- arenguestlus lapse ja vanemaga,
- käitumist ja õppimist kajastava vaatluslehe sisseseadmine,
- individuaalse arengu jälgimise kaardi sisseseadmine,
- õpilase individuaalne vestlus (aineõpetajaga, klassijuhatajaga, sotsiaalpedagoogiga, eripedagoogiga, psühholoogiga, õppejuhiga),
- tugikomisjoni vestlus erinevate koostööpartneritega,
- kooliüsitute jälgimine.

II TASAND – vajaduste väljaselgitamine:

- õpilase pedagoogilis-psühholoogiline uuring:
 - psühholoogiline,
 - sotsiaalpedagoogiline,
 - eripedagoogiline,
 - meditsiiniline,
- tugikomisjoni ümarlaud (sotsiaalpedagoog, eripedagoog, logopeed, õppejuht, tugiõppe koordinaator);
- koostöö lapsevanemaga;
- koostöö kooliväliste erispetsialistidega.

III TASAND – toetamine:

- õpilase suunamine kogupäevakooli, avatud noortekeskusesse, raamatukokku;
- õpilase suunamine huviringidesse;
- õpilase karjääriplaneerimise toetamine, koostöö karjäärispetsialistidega;
- õpilase üleviimine õpiabirühma eripedagoogilise või logopeedilise abi osutamiseks;
- ainealane õpiplaani õpilastele, kellel on puudumisest, kooli vahetamisest ja koolide õppekavade erinevusest tingituna tekkinud mahajäämus mõnes aines;
- IÕK koostamine tuge vajavale õpilasele kooli otsusel – õpitulemusi minimeeritakse, erisused on võimalikud õppesisus, õppemahus, õppekorralduses ning hindamises;
- temporühmade moodustamine;
- rühmades ja vajaduspõhiselt moodustatud klassides õppimine;
- IÕK koostamine valdkonnaandekatele lastele – erisused on võimalikud õppekorralduses ning õppesisus;
- enesekontrollikaardi rakendamine; vastavalt vajadusele;
- rehabilitatsiooniplaani või sotsiaalsete oskuste õpetamise rakendamine;
- käitumise tugikava koostamine ja rakendamine;
- arstiabi koolitervishoiusüsteemis ettenähtu põhjal;

- koostöö erispetsialistidega.

IV TASAND – Koolivälisesse nõustamismeeskonda suunamine ja eriabi jätkamine:

- IÕK koostamine koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel – õpitulemuste asendamine või vähendamine, kohustuslike ainete õppimisest vabastamine või nende asendamine;
- tuge vajavate õpilaste õpetamiseks moodustatud rühmades ja klassides õppimine, ühele õpilasele keskendatud õppe ja koduõppe rakendamine.

10.3 Rakendatava toe liigid

10.3.1. Üldine tugi

Kooli poolt määratud tugi õpilastele pikapäevarühmas, õpiabitundides, kohustuslikes konsultatsioonitundides, logopeedi ja/või eripedagoogi juures, sotsiaalpedagoogi juures, abiõpetaja ainetundidesse kaasamisel, individuaalne õppekava seoses muu koduse keelega, ajutise õpiraskusega, pika haigestumisega, käitumisprobleemidega ning kergemate sotsiaalsete ja psüühiliste probleemidega. Täpse toe määramisel lähtutakse konkreetse õpilase toevajadusest. Üldise toena rakendatakse I-III tasandi meetmeid.

10.3.2. Tõhustatud tugi

Koolivälise nõustamismeeskonna otsusega ja vanema avaldusega taotletud tugi pideva tugispetsialistide toe ja individuaalse õppekava rakendamisega ühes või mitmes õppeaines, kohandatud õpe või erinev õppekava, osajaline õpe individuaalselt või rühmas, individuaalne tugi klassis õppetöö ajal või õpe eriklassis. Lisaks rakendatakse vajadusel ja võimaluste piires ka üldise toe teenuseid. Tõhustatud tuge rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna otsuse järgi tähtajaliselt. Täpse toe määramisel lähtutakse konkreetse õpilase toevajadusest. Tõhustatud tuge rakendatakse IV tasandi meetmete tulemusena.

10.3.3. Eritugi

Koolivälise nõustamismeeskonna otsusega ja vanema avaldusega taotletud tugi pideva tugispetsialistide teenus lõimituna sotsiaal- ja/või tervishoiuteenustega. Toetamiselt lähtutakse puudespetsiifilisest õppekorraldusest, -keskkonnast, -metoodikast ja -vahenditest. Eritoe rakendamisel on õpilasel pidev tugi ja/või õpe eriklassis. Lisaks rakendatakse vajadusel ja võimaluste piires ka üldise toe ja eritoe teenuseid. Erituge rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna otsuse järgi tähtajaliselt. Täpse toe määramisel lähtutakse konkreetse õpilase toevajadusest. Erituge rakendatakse IV tasandi meetmete tulemusena.

11. KARJÄÄRITEENUSE KORRALDAMINE

Koolis korraldatavad karjääriteenuse vormid õpilastele:

- 1) karjääri- ja ettevõtlusõpe;
- 2) karjääriinfo;
- 3) karjäärinõustamine.

Karjääriteenus on tugi, mis aitab õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundab hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust. Kool tagab õpilastele karjääriteenuse kättesaadavuse, korraldades

karjääriõpet. Õpilaste ja vanemate individuaalset ja grupinõustamist ning teavitamist edasiõppimisvõimalustest viiakse läbi koostöös Töötukassaga.

Karjääriteenust, huvitegevust ja ettevõtlikkust koordineerib loovjuht, kes:

- koordineerib klassijuhatajate poolt läbiviidavat karjääriõpetust;
- nõustab aineõpetajaid karjääriõppe lõimimisel ainetundidesse;
- viib läbi valikaine karjääriõpetus tunde III kooliastmes;
- viib läbi karjääriplaneerimisalased üritusi (1.-9. klassi õpilaste ettevõtlikkuse- ja karjäärinädal /-päev, infopäevad, kohtumised edasiõppimisvõimaluste tutvustamiseks, õppekäigud);
- nõustab õpilasi karjääri- ja õpivalikute tegemisel, teeb koostööd Eesti Töötukassa karjäärinõustajate ja kutseõppeasutustega;
- toetab õpilaste osalemist erinevates noorteprojektides ja - programmides ning rahvusvahelises suhtluses;
- on õpilase usaldus- ja kontaktisikuks suhetes täiskasvanute maailmaga;
- vahendab õpilastele vajalikku informatsiooni vabaajategevuse ja kutsesuunitluse alal;
- toetab õpilasi eluaegse õppe põhimõtte väärtustamisel;
- suunab ja toetab loovat mõtlemist, ettevõtliku hoiaku kujunemist ning julget ja arukat tegutsemist.

Karjääriõppe tulemusena õpilane seostab:

- enda isiksuseomadusi ja kutsealade nõudmised;
- hariduse ja tööturu vajadused;
- oma karjäärivalikud ja valikutega kaasneva vastutuse;
- õpioskused tulevaste õpingute ja tööeluga;
- planeerib teadlikult oma tulevikku ja koostab selleks plaani.

Karjääriteenuse süsteemseks toimimiseks on koolis *karjääriteenuste korralduskava*.

Karjääriteenust toetab www.tootukassa.ee

12. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga õppeperioodi algul.

Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse järgmisi vahendeid:

- kooli kodulehekülg;
- elektrooniline õppeinfosüsteem;
- kooli facebooki lehekülg;
- klasside postiloendid ja e-kirjad.

Kord aastas õppeaasta alguses toimub kooli lastevanemate üldkoosolek.

Õpilase ja tema vanemate esimene partner koolis on klassijuhataja, kelle juhtimisel kujundatakse välja informatsiooni jagamise kultuur. Vähemalt kaks korda aastas korraldab klassijuhataja klassi lastevanemate koosoleku. Üks kord aastas viib klassijuhataja iga õpilasega läbi arenguveestluse, millel osalevad ka õpilase vanemad.

Koolis korraldatakse õpilaste ja vanemate teavitamine edasiõppimisvõimalustest ning tagatakse õpilastele karjääriteenuste kättesaadavus.

13. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

13.1. Koostöövormid

Õpetajad teevad koostööd õpiringides, töökoosolekutel, õppenõukogus, sisekoolitustel (parimate praktikate või koolituskogemuse jagamine kolleegilt kolleegile).

Õpetajad kuuluvad ainevaldkonniti aineühendustesse (algõpetus, loodus- ja reaalained, sotsiaalsed ja keeled, loovained). Aineühenduste tööd koordineerib vajaduspõhiselt õppejuht.

Igal õppeaastal koguneb klassijuhatajate töögrupp, mille juht valitakse esimesel kogunemisel. Laiapõhjalisemaks koostööks tegutsevad koolis õpiringid, mille töös rakendatakse õpikogukondade metoodikat. Õpiringidesse kuuluvad õpetajad erinevatest ainevaldkondadest ja kooliastmetest, kus algatatakse ja viiakse ellu temaatilisi projekte, reflekteeritakse ning jagatakse teadmisi ja kogemusi.

Vajaduspõhiselt koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe-kasvatustegevuse teemaga.

Vajadusel kutsub kooli direktor kokku kooli arenduskogu, mis suunab kooli tegevust ja võtab vastu seisukohad kooli arengu, tegevuse, vara, eelarve, töötajate töötasustamise ja juhtimisega seotud küsimustes.

Koolis tegutseb tervise- ja liikumise koostöökogu, kuhu kuuluvad kooli juhtkonna, õpetajate, õpilaste ja vanemate esindajad ning vajaduspõhiselt erinevate huvigruppide esindajad (näiteks kooliõde, toitlustusteenuse pakkuja, valla allasutused jne). Meeskonna tööd koordineerib liikmete seast valitud juht.

Koostöökogu ülesanneteks on:

- kooli töötajate ja õppijate tervist ja heaolu toetavate tegevuste planeerimine, koordineerimine ja elluviimine;
- füüsilise, vaimse, emotsionaalse ja sotsiaalse heaoluga seotud teemade kaardistamine, probleemid sõnastamine ja kitsaskohtade parendamiseks eesmärkide seadmine;
- eesmärkide saavutamiseks tegevuskava koostamine, vastutajate määramine;
- õppeaasta lõpus tegevuskava täitmise ja tegevuste tulemuslikkuse hindamine ja analüüsimine;
- ettepanekute tegemine kooli pidajale kooli vaimse ja füüsilise keskkonna, haiguste ennetamise, tervishoiu ja tervisekaitse parandamiseks;
- omapoolsete ettepanekutega kooli arengukava väljatöötamisel osalemine;
- positiivsete muutuste elluviijate tunnustamiseks esitamine.

13.2. Õpetaja töö planeerimine

Õpetajad koostavad oma ainetes töökavad.

Töökava koostatakse kooli õppekavas esitatud ainekavade alusel. Õpetaja arvestab oma töö planeerimisel kooli õppekava, üldtööplaani ja teiste ainete ainekavadega. Planeerimise aluseks on õpiväljundid.

Õpetaja esitab töökava õppeperioodi alguses, mille kohta töökava koostati.

Töökava esitatakse elektrooniliselt, kokkulepitud keskkonnas.

Töökava vorm on õpetajale vaba.

Minimaalsed sisunõuded, mida õpetaja peaks oma töökavas kajastama:

- kava koostamise periood;
- taotletavad õpitulemused;
- õpitulemuste hindamise meetod ja hindamiskriteeriumid;
- peamised õppetegevused kavandatud õpitulemuste saavutamiseks;
- vajalikud õppematerjalid ja vahendid.

Oma töö planeerimise tulemusena edastab õpetaja enne õppeperioodi algust õppijatele (ja vanematele) elektroonilises õppekeskkonnas peamised õpitulemused, käsitletavad teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus (sh kriteeriumid) ja planeeritavad üritused.

14. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik. Selleks tuleb esitada kooli direktorile algatustaotlus kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega.

Kooli õppekava uuendamise või täiendamise, mis on tingitud muudatustest õigusaktides, algatab kooli direktor.

Kooli direktor kutsub kokku kooli arenduskogu, kes otsustab ettepanekute põhjal uuendamise või täiendamise vajaduse ja koostab kooli õppekava muudatuste projekti, mis on kooskõlas kehtiva õigusega.

Kooli direktor esitab õppekava muudatuste projekti enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub direktor haldusmenetluse seaduse §st 16. Kui hoolekogu, õpilasesindus või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad muutused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub kooli direktor kokku arenduskomisjoni, kes viib õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lg 2 ja § 71 lg 3 alusel kehtestab kooli õppekava kooli direktor käskkirjaga.

Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti ning muutuse viite juurde lisatakse muutuse jõustumise kuupäev.

Kool avalikustab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 69 lg 1 alusel kooli õppekava kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimaluse kooli õppekavaga tutvumiseks.